

Előfizetési feltételek

hogyon hűzőhöz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Égész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

Centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KOZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI ÉGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főter 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába (Könyvnyomda és Papírárgyár r. t. küldendők.

Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Czirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Politikai vezéreszme.

Korunk a gazdasági társadalom jegyében érkezett. Az egyes államok jelentősége, sulya és ezzel szoros összefüggésben, létele is, nem annyira a faj általános minősége, hanem kiváló mértékben gazdasági intelligenciája szerint igazodik. Ezért minden egyes állam belső életében a közgazdaságnak kell elfoglalni a középpontot, a mely körül harmonikusan helyezkednek el azok az erők, a melyek a megelőző időkben a nemzetek tulajdonképeni érvényesülés feltételeit foglalták magukban.

Mint minden nemzetnek politikájában, úgy a magyarban is, a közgazdasági érdekek viszik a vezető szerepet. A kik ezt figyelmen kívül hagyják, azok nem tartják kezüket a kornak úterén. A mint hajdan fegyverrel csatatereteken, később a passiva rezisztenciával a csónad otthonban: azt ma a gazdasági élet mezején, a közgazdasági fegyverekkel kell kiküzdeni, megszerelni, megtartani, nagyra fokozni.

Egyetlen koldus nemzet sem lehet független. A ki tehát ma erős, egészséges és öntudatos magyar nemzeti államot akar, annak első sorban a magyar nemzet gazdasági erejének növelésére, gazdasági függetlenségére kell fordítani figyelmét, illetőleg ezek növelésére erejét.

Nincs tehát oktanabb eljárás, mint ha felidézük mindazokat a veszedelmeket, a melyek a magyar nemzet gazdasági erejének kifejlődését megakadályozták, vagy hátráltatták. Nem mentheti a botlást még a leglángolóbb hazafiság érzése sem, mert a honszerelmenek, akár csak a szülői szeretetnek mindenek előtt okosnak kell lenni. Az u. n. majom-szeretet mindig többet ártott, mint használt. S a dolog lényegére nevezetesen mindegy, hogy lángoló szeretettel tesszük-e tönkre az országot, vagy elhetetlenséggel.

A politika és közgazdaság nem szabad, hogy egymással ellentétbe kerüljenek. Ha nemzeti politikát akarunk csinálni, ezt a nemzeti közgazdaság fundamentumára kell építenünk. A gazdaságilag erős nemzetnek a nemzeti politika szempontjából nincs semmi lehetetlenség. Ellenben a nemzeti kvalitások teljes érvényesülése is jelentéktelen dolog, közgazdasági erő nélkül.

Ha talán frazisznak tűnnek fel az elmondottak valaki előtt, példákra is utalhatunk. Itt van a szomszédunkban Szerbia. Katonai szerb komandóra masiroznak; követsegen szerb zászló lobog. És ugyan melyik magyar ohajtana, hogy drága hazánk egy másik Szerbia legyen. Nem is olyan régen hódolt tartomány volt. De önálló állammá lett, mielőtt arra politikailag és gazdaságilag megerett volna. És nincs is arra predestinálva, hogy a szó magasabb értelmében önálló és független állam legyen valaha. Gazdasági alárendeltsége teszi súlytalanú a nálunk jóval nagyobb, valamivel népesebb, az állami önállóság és függetlenség minden attributumával bíró Spanyolországot is.

A természetben nincsen ugrás. A másfélszáz éves török uralom messze visszalökött bennünket a nyugati nagy nemzetek mögé. Pedig hazánk nagy világtörténelmi missziója van a jövőben épen úgy, mint volt a múltban. Hogy ezen misszióját fényesen betölthesse, azért mulasztásait helyre kell potolni. Egy erős, hatalmas és gazdag Magyarországra van szükség mindenekelőtt, hogy ama misszió betölthető legyen. Ez az erős, hatalmas és gazdag Magyarország nem lehet más, mint nemzeti állam. De ha valaki azt állítja, hogy a mai nagy gazdasági élet-halál-versenyben a nemzeti állam egyjelenségtől az erős, hatalmas és gazdag állammal: az vak a nyilvánvaló jelenségekkel, siket a kiáltó ellenbizonyítékokkal szemben.

A ujabbkori nemzeti államok fejlődésének és prosperálásának rugóba betekintünk; nyilvánvaló lesz előttünk, hogy a mi obstrukciónk, bár akaratlanul, a nemzeti és független állam gondolata eszmeje ellen tör. Mert reménytelen és makacs ellentállásuk a nemzetet évekkal visszaveti az érvényesülés útján folytatott pályafutásában, visszaveti a nélkül, hogy a milliókra menő károkat legalább egy kis nemzetiszimű tapaszszal takarni tudná.

Akarjuk mindnyaján a magyar nemzeti állam kiépítését. De egy nagy különbség mégis van közöttünk és a nagyhangú part között. Mi nemcsak azt akarjuk, hogy a trikolor kitűzzessék, hanem azt is, hogy veszben és viharban, fegyveres vagy vértelen, de annál adázabb gazdasági harcban, azt meg is tudjuk védelmezni.

Előttünk a magyar nemzeti állam egy olyan szent fogalom, a melyet hatra-vakra kockáztatni nem lehet.

A magyar nemzeti politikának karöltve kell haladni. A magyar nemzeti állam gondolata mi előttünk az a szent szimbólum, mint a mely volt a régi, középkori hősi tornákon az ország czimere. Jó volna, ha a nemzeti eszme kőbor lovagjai jól észükbe vésnek a nagy Toldi Miklós eme mondatát: „Máskor pedig e szent jelnek, ha erőtök nem felel meg, bekét hagyjatok!”

SZEMLE.

A képviselőház ülése. A delegációk miatt tartott szünet után a képviselőház legközelebbi rendes ülése, mint értesülünk, márczius h'nap 1-én, kedden lesz. A rendes ülést megelőzőleg február 29-én formális ülést tart a Ház, a melyen a keddi ülés napirendjét állapítják meg.

Tisza és Apponyi erős szóvitát folytattak a delegáció keddi ülésében. Apponyi keményen bírálta és kicsinyelte a katonai kérdésben elért nemzeti eredményeket; Tisza Istvan pedig, partja tapsai között, hangoztatta és bizonyította az oktatás terén elért nemzeti eredmények nagy jelentőségét. A kormányelnök a támadásra adott válaszában érintette azt az ingadozást is, mely Apponyinak a kérdésben való szereplését jellemezte s mely az országos elégedetlenségnek s így a parlamenti zűrzavának is folyton újabb táplálékot ad.

Állami ösztöndíjak a katonai intézetekben. A legfontosabb törvényjavaslat, a melyet a kormány alkotott és legközelebb be fog nyújtani, az, a mely a különféle katonai nevelő-intézetekben alapítandó állami ösztöndíjakról szól, hogy ezek útján megvalósuljon a szabadelvűpárt katonai programjának ama része, a mely a tisztikarban a magyar elem megerősödését célozza. Az ösztöndíjak száma sokkal nagyobb, mint a mennyire számítani lehetett. Csak a hadapródiskolákban nyolczszáz ösztöndíjas hely lesz, négy év alatt évenként 200—200. A bécsúj helyi Teréziumban és a bécsi technikai akadémiában kilencvenhárom ösztöndíjat alapít-

TÁRCZA.

Mundra.

Irta: Szentkatolnai Bakk Endre.

Letelepedés előbb a hegy alomri oldalán kezdetett meg, a hol most a melleskert van; de a szélnek ott ki leven téve a lakosság, átvitettek a kalibák a hegynek Viszavire (Viszópatak, Weissbach) felé eső oldala alába.

Regente nem volt szabad más állandó épületet emelni, mint ideiglenes kaliba formát. Csak későbbben engedtetett meg a rendes házak építése.

1890-ben ház volt: 37, 1900-ban 45. Melyekből kőből vagy téglából épült 13, vályog vagy sárból 14, fából vagy más anyagból 18. Fedélzetet véve: cseréppel felve volt 12, zsendely vagy deszkával 5, nád vagy zsuppal 18.

Letelepedés, benépesítés, a mint az elősoroltakban is láttuk, már a fejedelmek alatt kezdetett meg, midőn a vizaknai kamaraháztól a számtartó ott majoroskodott a kamaraház javára 1652. tájt és az előtti időben; ki mindenesetre cselédséggel és lakkal is birtott. A hogy pedig Szentpály Fer. 1679. június 14-én Donatio és Concambialis permutatio nyomán Mundrához, vagy a mint akkor nevezték, a Nyoltzforintoshegy birtokába jutott, az ottani gazdálkodást pezsgőbbé tette; sőt 1701. febr. 4-ke táján egész gazdaságát s egyes jobbágysait is oda átszállította, a lakosságot a vidéki oláhságból folyton gyarapította ugyanyira, hogy már fia Szentpály Beniam alatt a kis telep község lett, illetőleg falu Mundra nevezettel. Katona fogdosás alkalmával is többen menekültek oda, kik közül való a Vinerán család is.

Colonus nevezet alatt fordulnak elő Mundra lakószáma minden régi okmányok és iratokban; mivel letelepítettek, zsellérek voltak.

Lakószámainak száma orsz. statisztikai kimutatás szerint:

1. 1861-ben róm. kath. —, gör. kath. —, gör. kel. 169, ágost. 2, ev. ref. —, unit. —, összesen 171.

2. 1880-ban róm. kath. 1, gör. kath. 2, gör. kel. 177, ágost. 2, ev. ref. 3, unit. —, összesen 185.

3. 1890-ben róm. kath. 3, gör. kath. 1, gör. kel. 183, ágost. 1, ev. ref. 2, unit. 1, összesen 191.

4. 1900-ban róm. kath. 4, gör. kath. 1, gör. kel. 188, ágost. —, ev. ref. 2, unit. 1, összesen 196.

Mely szerint 39 év alatt szaporodása 25 lelek. Még több lett volna, de Romániában Abu Lupian, Vinerán s más családból sokan telepedtek le.

Az 1900-ik évi statisztikai adatok szerint Mundra 196 lakójából magyar 7, román 189. Magyarul beszélni tud 7. Irui és olvasni tud 57, külföldi honos 1, külföldön távol levő 5, férfi 93, nő 103, nőtlen, hajadon 103, házasság 80, özvegy 13.

Mundra kezdetétől fogva, de legkivált 1727-től mint vizaknai határon fekvő Praedium 1877-ig Vizaknának kiegészítő része, vele politikailag egy test volt. Vizakna város hatósága alatt állott vala mint közigazgatási: úgy törvénykezési, adózási, katonai állítás¹ és más tekintetekben is. A lakószók adóját a vizaknai tanács iratta fel évenként, adójok Vizakna adóösszegébe fizetett be;² a vizaknai tanács választott 2 esküdtet, az eskettette fel őket; ha egymás között, vagy valamelyik

szomszéd helységbeliekkel tilalomrontás, verekedés, vagy egyéb tény miatt perek támadott, azt a vizaknai tanács vizsgálta meg és látta el; bünesetekben elítelt mundryaiak a vizaknai Gerebház fogházában állták ki büntetésüket.

1786-ban II. József császár alatt a szebeni Comitatus-officiolathoz tartozott s a vizaknaiakkal együtt a mundryaiaknak is a szebeni Tabula Continuahoz kellett menni törvénykezéskor. De rövid idő után a régi rend visszaállott.¹

1848—49-iki szabadságharcunk után a szebeni Bezirksamt alá lett rendelve mint külön község 1849. szept. 24-ki kormányrendelettel.

1850. június 29-én 12.582 c. m. g. kormányrendelettel onnan elszakított, s a károlyfejevári vidék balázsfalvi kerületéhez kebelezetett be.² Ott maradt az 1852-ki felosztáskor is. Később a szebeni járási hivatalhoz visszakerült s ott volt egész 1861-ig. Midőn május első feleben 1749 sz. alatt a szebeni járáshivatal tudatta a vizaknai előljárással: hogy Mundra helysége valamint régen, úgy jelenleg is vizaknai helységhez kebelezetett; sőt május 8-án a szebeni kerületi törvényszék Mundrát illető iratokat Vizaknára átküldte.³

Azután az újabb alkotmányos kor kezdetével, míg Vizakna külön törvényhatósági joggal birt, újból Vizaknához volt csatolva. Azonban, mindig külön faluközségi bizottság, jegyzője, telekkönyve és adóelőírása volt. Az ujonczállításra vonatkozó mindennemű munkálat, úgy az állítás a vizaknai tanácsnál végeztetett. Igazságszolgáltatás tekintetében míg Vizaknán törvényszék volt,

¹ 1793-ban Mundrára 1 katona (tyro) állítás volt reportialva, 1813-ban hasonlóan 1.

² Vár. levélt. 1848. Nr. 307.

¹ Vár. levélt. 1786. fasc.

² Vár. levélt. 1850. Hasonlóan 5274.1850 sz. korm. rendelet.

³ Vár. levélt. Prot. pol. 1861. Nr. 66.76.

tanak (három éven keresztül évenként harminczegyet). Azonkívül a katonai al- és főreáliskolákban is száznál több ösztöndíjat szándékozik alapítani a kormány. Ezen a módon reméli, hogy már az első időben 240—250 magyar honos tisztet nevel a közös hadseregnek. Ha még hozzáveszünk, hogy a Ludovika Akademiából is kikerül főlegesen harmincz tiszt, a mely átmehet a közös hadseregbe s azonkívül a magyar tartalékos tisztekből is többet aktiválnak a hadseregben, elmondhatjuk, hogy nincs messze az az idő, a mikor évenként háromszáz magyar tiszt léphet a közös hadseregbe. A kormánynak ez a terve az első időben évenként 75—80.000 koronájába kerül a magyar kincstárnak s a reform teljes végrehajtása után évenként 600.000 koronát emésztnek föl az ösztöndíjak. Valószínű, hogy a kormány akciója a magyar társadalmat is arra bírja, hogy maga is több ösztöndíjat alapítson.

A jegyzők és az anyakönyvvezetők fizetése. A kormány a képviselőház legközelebbi ülésén betérjeszti a községi jegyzők és anyakönyvvezetők fizetésének javításáról szóló törvényjavaslatot.

A vasuti tisztviselők fizetésrendezése. Az érdekelt miniszteriumok közt folyó tárgyalás a vasuti tisztviselők fizetésjavításáról s a többi vasuti alkalmazott létkérdéseiről már néhány napja annyira előrehaladt, hogy befejezésük a legközelebbi napokban várható.

A szociálisták nem férnek meg a bőrükben. Felázították a Délvidék parasztságának nagy részét, most pedig a fővárosban folytatják a tüntetéseket. Tiszta István gróf ugyanis elhatározta, hogy energikusan lép fel a szociálisták ellen. Elkoboztatta lázító tartalmu lapjaikat a Délvidéken is és Budapesten is, sőt egyesülési és gyülekezési jogukat is korlátozta. Erre azután a budapesti szociálista proféták léptek sorompóba elvtársaik érdekében a megszokott módon: bevették a miniszterelnökség és a szabadelvű pártkör ablakait. A hősi cselekedetnél a rendőrség néhányat közülök elcsípett és bekísért s ezek azután meg fogják kapni idegen vagyon rongálásáért megérdemelt büntetésüket. Örvedetes esetként jegyezzük fel, hogy Zmejanovics Gábor verseczi szerb püspök az elmúlt napokban bejárta a fellázadt falvakat s türelmességre, törvénytiszteletre intette a felzúgott szerb parasztokat. Rámutatott arra is, hogy a szociálista proféták csak kizsákmányolják és veszedelembé sodorják a népet, de segíteni rajta nem tudnak. A püspök beszédei, úgy jelentik, a legjobb hatást tették a falukban, a melyeket meglátogatott.

A japán-orosz háború. A port-arthuri csekély siker után az oroszok már bizonyos optimizmussal be-

szélnék a háború esélyeiről. Lenézik a japán flotta taktikáját s bizonyos önteltséggel hirdetik, hogy Japán most nem Kinával áll szemben s csakhamar meg fog győzödni róla, hogy tulbecsülte erejét. Annál különösebbnek kell tartanunk ezt a reménykedést, mert ma két távirat is érkezett Londonon át, amely a japán hajórajnak Vladivosztk alatt való megjelenését jelenti, sőt arról ad hírt, hogy a japánok Vladivosztknál már partra is szállottak s a Tumen folyó felé nyomulnak előre. A pánik Vladivosztkban akkora, hogy a városi hivatalokat és a közigazgatási hatóságot is máshová helyezték át. Port-Arthur alatt is megjelent egy japán flotta amely újabb támadásra készül. Tegnapelőtti orosz győzelem híret hoztak a táviratok; lasanként azonban semmisséggé törpült a győzelem. Hova tovább kitűnik, hogy nem is volt ütközet, hanem csak néhány japán gőzös kísérlet meg robbantó aknákat elhelyezni s az orosz hajók ezeket a gőzöskéket kergették el, illetve súlyosztették el részben. Az ütközet még csak a napokban várható s valószínű hogy egy időben fog megtörténni a vladivosztki támadással. Angolország elég tevékeny részt vesz a japán-orosz háborúban, ha nem is ott a helyszínen, de legalább itt Európában. Állandó izgalomban tartja a hatalmakat intézkedéseivel, hireivel, kijelentéseivel. Portugáliát mint szövetségesét fegyverbe szólította, illetőleg felhívta, hogy hadseregét új fegyverekkel lássa el és kikötőt megerősítse. Portugália az első felszereléssel két hónap múlva lesz készen s akkor a portugál hadügyi kormány 100.000 főnyi harczerkész sereg fölött fog rendelkezni.

Vegyes hírek.

Török Bertalan, a nagyenyedi választó-kerület orsz. képviselője, f. hó 28-án állandó tartózkodásra Budapestre utazik.

Időjárásunk végre valahára, bár egy kissé elkesve, télies színt öltött. F. hó 25-én megérkezett a gazdák öröme a régóta várva-várt hó alakjában. A hóesés három napig tartott. A sikon kevésbé látszik tán, mert gyorsan olvadni is kezdett; de a hegyek közt oly hó van, hogy a közlekedést is megakasztotta. F. hó 27-én Csató csendőrszázados, törzstiszt-jelölt három lovas előfogaton sem tudott a Szabaderdónél feljebb hatolni.

Eljegyzések. F. hó 21-én kettős eljegyzés volt Mátyás Lajos polgártársunk házában. Ugyanis kedves leányával, Mariskával Szathmáry Jenő törekvő fiatal asztalos-mester, Szathmáry Mózes fejeztetési örparaucsnok fia, — Hódol Idával néhai Hódol Lambert építő-

mester kedves leányával Sipos Lajos tartotta eljegyzését. Gratulálunk!

Egyházmegyei közgyűlés. A nagyenyedi ref. egyházmegye f. hó 25-én rendkívüli közgyűlést tartott a tagok élenk érdeklődése mellett. Az enyedi egyházmegyéhez újabb csatolt egyházközségek mind képviselve voltak. Az esperes buzgó imája és a tagok számbavétele után Ferencz Sámuel décei lelkész adta elő az új énekes-könyvre való igen szép és alapos bírálatát. E közgyűlés beható vita után abban állapodott meg, hogy az énekes-könyv bizottság kéréssek fel az új énekes-könyv revíziójára. Tárgyaltatt az egyházmegyék részére beállítandó műszaki szakértők ügye. A közgyűlés abban állapodott meg, hogy Szabó Albert marostújvári banyamérnököt kéri fel ezen munkakör betöltésére. A tárgysorozat letárgyalása után kedélyes közebed volt; délután pedig az egyházmegyei tanács több egyházközség költségelirányzatát és számadását látta el.

A szociálizmus ellen. Hosszu Vazul, a lugosi görög kath. püspök a kerületében levő papsághoz pásztorlevelet intézett, mely a szociálizmus ellen szól. Felhívja a püspök a papságot, hogy falujukban óvják a népet a szociálizmus hamis profétáinak felforgató tanításától. Az legyen a papság igazi, szent kötelessége, hogy a népben a haza iránti szeretetet ébressze és erősítse. A pásztorlevelet a püspökség minden templomában felolvasták.

A nagyenyedi ref. egyházközség képviselő-testülete ma d. e. 11 órakor a városház tanácstermében gyűlést tart, melynek főbb tárgyai: a presbyterium részben való megújítása, és az 1903. évi egyházi számadások tárgyalása.

A vármegyei közkórház alapszabályai belügyminiszteri jóváhagyással ellátva visszaérkeztek. Ezen alapszabályok által a kórház tisztviselői fizetésének méltányos rendezése s a kórház modern irányban való fejlődése biztosítva van.

A gyulafehérvári Polgári Kaszinó módosított alapszabályzatát a belügyminiszter jóváhagyta.

Gyilkosság. A mint értesülünk, a magyarigeni járás Galacz községében napokkal ezelőtt egy szétronsolt koponyájú hullát találtak. A vizsgálat során kiderült, hogy Srimia Juon földműves, kit sógora, nejevel és még két czinkostársával együttesen gyilkolt meg. A czinkosoknál a véres ruhát és fejszét megtaláltak. A vizsgálat folyik.

A rákot tudják gyógyítani. Doyen, francia sebész, jelentést tett a francia tudományos akadémiának azon kísérleteiről, melyekben a rákbetegséget

Vizaknához, a törvényszékek rendelése után 1871-től pedig a szebeni kir. törvényszékhez tartozott; jelenleg pedig 1885. november 1-től a gyulafehérvári kir. törvényszékhez, illetőleg a vizaknai kir. járásbíróshoz tartozik.¹

Megszűnven Vizakna az 1876-ik évi XX. t. cz. rendelkezésénél fogva törvényhatóság lenni, Vizakna és Mundra közötti régi kötelek is egészen megszűnt, s Mundra önálló község lett.

Mundrának külön községgé alakulása előtt az a főakadály volt, hogy a mundrai terület a vizaknai határból volt kiszakítva, s a fískus által visszaváltási-jog fennhagyása mellett a gr. Mikó-család birtokába bocsáttatott, így a mundrai lakosság földjeit, birtokait a birtokos úrtól csak használatvételre nyervén, azon birtokoknak nem valódi tulajdonosa volt s folyt a visszabecsáttási per a grófi család és a zsellér lakosok közt; minélfogva az 1876. évi V. t. cz. 41. §-a ide vonatkozó czikkelyei rendelkezéseinek elég nem tétethetett s a törvény által előírt módosítások nem alkalmazhatók. Ehez képest az önálló községgé szervezését a viszonyok nem indokolták.²

Azonban, az 1877. nov. 43098 sz. alatti belügyminiszteri rendelet segített az elválási nehézségeket megszüntetni, kimondta: hogy miután Vizakna törvényhatósága önállósága megszűnt, az eddigi hatásköre alá tartozott Mundra község elkülönített s a kisenyedi szolgabírói járásba osztatott be.³ Mit Vizakna városa képviselőtestülete gyűlésén tudomásul vett; a belügyminiszteri leirat Alsófehérmegye megyei ujbizottsági

¹ Vár. levélt. 1885. sz. 1604, 1909.

² Vár. levélt. Nr. II. 1508—1877.

³ Vár. levélt. Nr. II. 40—1878.

tagjainak alakuló közgyűlésén 1877. decz. 19-én felolvastatott s ekkor az elválasztás hivatalosan is megtörtént. Az alispán pedig 1878. január 7-én intézkedett is, mint a Vizakna város polgármesterével 9232. sz. alatti leiratával tudatta, hogy a kisenyedi járás szolgabírája az adminisztrációt Mundra felett megkezdte, orsz. képviselő választást véve, a vizaknai választó-kerületbe meghagyatott.

Mundra, a hogy részint az abszolút kormány alatt, részint 1877 után önálló község lett, hiv. pecsétet is használ. Előtte ismert pecsétje 1868-ból való, a melynek mezejében a földből kinőve egy terebélyes tölgyfa van. Körirata: „Official Mundra. 1868”. A jelenleginél a mezejében „Mundra” van írva, körirata: Alsó-Fehér megye kisenyedi járás.

Falusbírái: Mojsza. Atyim 1853—1855, Sonu Lupian 1861, Akim Oltyán 1862, Mihailla Albu 1863, Vinerán Todor 1868, Vinerán Vasília 1883—1901, Preszekán Jákob 1902—1904.

Jegyzői: Boncsinai N. 1856—1860, Kórhé Ferencz 20 évnél tovább, egyuttal adószedő is volt. Tegledy Vilmos 1885, Márk Lázár, (jelenleg Tóbiás János helyettese Salamon Samu).

Udvaritisztek (gazdatisztek, gondviselők).

1. Magyar Péter 1748.
2. Sütő Mihály 1770—1774.
3. Békésy Zsigmond 1794.
4. Sztojka Máté 1794—1800.
5. Lőrinczy János 1803—1804.
6. Jánosy János 1804—1817.
7. Thorday János 1812—1816.
8. Kassay Mihály 1816—1828.

9. László János 1828—1830.

10. Mátyás József 1832—1848.

11. Nyakas József 1848—1849. (elmenekült.)

12. Kórhé Ferencz 1856. ápr. 24-től 1901 ápr. 14-ig. A grófi udvartól nyugdíj kap, 1848/9-iki Mátyás-huszár tisztszjelölt.

13. Issekutz Antal 1901. ápr. 24-től 1904.

Nevetességei Mundrának nincsenek. Az egy udvarház az, a mi benne említésre méltó, mely e kis község multjával jó és rossz napjaival összekapcsolva van. Hogy mikor épült, arról adatot nem találtam. Ugy az udvarház, valamint csűr, istálló, gabonás igen kemény téglafalakkal bir és régi építkezésű. Az udvarháznak délfeleli szobája 1861. toldatott hozzája; ekkor épült a sütőház, szekérszín s mellette az ol. is. A korcsoma 1803. jul. 18-án épült újból, az előtt egész agyagból készült ronda korcsoma helyiség volt.

Az udvarházban van 2 szoba, 1 konyha, 1 kamara és 1 pitvar.

Az udvarra bejáró kapu keletre a Visapatak felől van.

A gör. keleti oláh-templom téglafal alapon fából van építve a falnak Alamor felőli részén; 2. harangocskával bir. Pap helyben nincs, a ladamosi pap adminisztrálja.

Régiségi leletek, melyek Mundrán és határában találtak: 1 drb Mamuth lábsont lelhelye a Vizakna felőli hegy; 1 drbkó balta; régi vastag edénydarabok és pénzek; ember koponya, hol a méheskert van.

(Vége.)

A nagyközönség becses figyelmébe ajánljuk

CZINK JÓZSEF

műruhafestő és vegyszertész tisztító intézetét

KOLOZSVÁRT, Wessolányi Miklós-utca 25. szám alatt

*** a postával szemben. ***

Festésre és tisztításra

elvéllal mindennemű megfoltosodott vagy színehagyott

női-, férfi- és gyermek ruhákat

szőnyegeket, butorszöveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen diszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett. 19 14—36

Rendkívüli esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek.

Pósta megbízásokat gyorsan és pontosan eszközl.

eljegyzé-
gyenyedi
gyűlést
enyedi
ek mind
a tagok
i lelkes
és alapos
állapo-
k fel az
egyház-
k ügye.
S z a b ó
fel ezen
ása után
ázmegeyi
és szá-

a lugosi
apsághoz
len szol-
n óvják
elforgató
ellessége,
essze és
a templó-

epviselő-
csterme-
bytérium
házi szá-

i belügy-
k. Ezen
zetésének
ban való

ó módo-
agya.
gyarigeni
szétron-
során ki-
ne, nejevel
olt meg.
gtaláltak.

en, frau-
yos aka-
etegséget

pr. 14-ig.
ás-huszar

k. Az egy-
mely e
összekap-
nem talál-
gabonás
pitkezésü.
t hozzája.
e az ől is.
előtt egész
lt.

l kamara
tak felöl
afal alap-
li részén;
ladamosi

un és ha-
elhelye a
gi vastag
a méhes-

kesztyüket
yek egész
és a leg-
19 14-36

szűlnék.
közöl.

befecskendezéssel gyógyítani igyekezett. A fecskendező anyagot a rákbetegség mérgeiből készítette. A jelentés szerint már eddig sikerült huszonegy rákbajos embert betegségéből kiszabadítani.

— **Alsófehérmegyei tanügy.** III. évfolyam. — 6. szám. Gyulafehérvár, 1904. febr. T a r t a l o m: 1. Hal-mágyi Ferencz köszönete. 2. Egy kis alamizsna. 3. Az összeférhetőségre és békeszeretetre való nevelésről. 4. Jegyzőkönyv. 5. Választmányi gyűlések. 6. Vegyesek. 7. Hivatalos rész.

— **A tövisi járási bálón** felülfizettek: Osztián Viktor mernök Nagyenyed 10 k. Dr. Mátyás Mihály járásorvos 10 k. Benedek Gábor ávaszkei elnök 4 k. Lóvi testvérek Tövis 8 k. Veisz Lajos Megyerék 5 k. Salamon Simon Tövis 8 k. Bervei Jónás Adolf Gyulafehérvár 20 k. Ujvári Imre tjkvvezető Nagyenyed 2 k. Nagy Sándor Alvincz 2 k. Rác Gábor Tövis 5 k. Schieszl Károly gyógyszerész Balázsfalva 5 k. Ágoston Geza körj. Monora 2 k. Salamon Armin Sámson M.-Vásárhely 3 k. Rottenstein Salamon Tövis 2 k. Váralyai József Tompahaza 10. Lovag Csajkovszky Jenő N.-Enyed 4 k. Benedek Aladár körjegyző Buzás-Bocsárd 5 k. Glükmann Lipót Tövis 3 k. Lovag Vincze Miksa Diód 5 k. özv. Szokob Józsefné Tövis 2 k. Reinhold Oliver pénzügyigazgató Nagyenyed 10 k. Biró Gyula Tövis 3 k. Kovács N. Ferencz Buzás-Bocsárd 5 k. Abraham Gábor körjegyző Ispánlaka 3 k. Ráczkői Lajos jegyző Alvincz 3 k. Nagy Lajos Tövis 3 k. Péterfi Kálmán körj. Vingárd 3 k. Lázár István tanár N. Enyed 4 k. Kovács Pál Nagyenyed 8 k. Gáspár János nyug. fojegyző 6 k. Márton Ignác Felenyed 5 k. Salamon Ignác Tövis 5 k. Márton Bela 2 k. Pogány János Nagyenyed 8 k. Baruch Mór Gyulafehérvár 2 k. Bora Benedek Csongva 2 k. Pongrácz Geza főszolgabíró Alvincz 4 k. Breslauer József Tövis 3 k. Vitos Menyhert Tövis 1 k. Fülöp Deneš p. ü. biztos Nagyenyed 3 k. Klein Mihály Tövis 5 k. dr. Szabó Ákos Nagyenyed 2 k. Drach Adolf Tövis 3 k. Mendel Jakab Balázsfalva 2 k. Rezer Adolf Tövis 5 k. Balázs Balázs Balázsfalva 2 k. Inczefy Albert Tövis 2 k. dr. Jeney Elek Nagyenyed 4 k. Czereán Remus Tövis 1 k. Özv. Jónásné Tövis 2 k. Salamon Hermán 5 k. Bágyi Ferencz M.-Csesztve 1 k. Fried Lipót Tövis 5 k. Dr. Fried Armin Gyulafehérvár 5 k. Fried Ignác Tövis 5 k. Kohn Samu M.-Káptalan 5 k. Fried Dávid Tövis 5 k. Boiza Jenő Tövis 5 k. Itósb Imreh József Nagyenyed 4 k. Ifj. Horváth József Tövis 3 k. Klein Malvin Tövis 3 k. (Vege köv.)

— **Gyermekujás.** Gyermeknevelő és szépirodalmi képes hetilap. Szerkeszti Csillag Máté. Előfizetési ára: egy évre 2 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest VIII. József-körút 60 sz. Megjelenik hetenkint egyszer változatos, tanulságos és szórakoztató tartalommal.

— **Visszaállítás a honi iparral.** Az E. M. K. E. tudomására hozza a közönségnek, s erről a m. kir. kereskedelemügyi minisztert, az ország összes kereskedelmi és iparkamaráit, valamint a magyar vas-kereskedőket, gazdasági egyesületeket már értesítette, hogy Franz de Paul Schröckeneufx in Rossleithen bei Windischgarsten osztrák kaszagyáros cég kaszáira az E. M. K. E. betűket a magyar fogyasztóközönség megtevesztésére, visszaelesként az egyesület tudta és beleegyezése nélkül irattak, s ez ellen az egyesület a leg-határozottabban tiltakozik. Ez alkalommal tájékoztatja az E. M. K. E. a hazafias közönséget, hogy az egyesület csak olyan honi, verseny nélkül álló, vagy óriási versenynyel küzdő gyáraknak adja oda nevét s ezzel erkölcsi támogatását, melyeknek minden izükben honi voltáról szigorú és állandó vizsgálat után meggyőződött, s melyeket szerződésileg állandóan ellenőriz. Az egyesület cselja ez eljárásnál nem anyagi hasznoszerzés, mert a gyár kedvezőitlen üzeme esetén százalékokra nem reflektál, hanem mintegy patentolása annak, hogy a fogyasztóközönség meg legyen győződve felőle, mikép az illető áru ellenőrzés mellett feldolgozott valoban honi iparcikk. Minthogy pedig az államhatalom ily irányban intézkedéseket nem tesz, s illetve megkeresésünkre kijelentette, hogy nem tehet, a társadalom volt kénytelen erre a nehéz és felelős szerepre is vállalkozni. Az E. M. K. E.-nek pedig alapszabályainál fogva, ugy is, mint az Erdélyi Iparpártoló Szövetség védnökének külföldi példák (pl. Schulverein Bund der Deutschen stb.) alapján erre a kötelességre is vállalkozni kellett.

— **A háború költsége.** Tudvalévő dolog, hogy a háborúhoz három dolog szükséges: pénz, pénz és pénz. És pedig — háromszor is sok pénz. Ebben a rovatban közöltünk néhány adatot arról, mennyibe kerül egy tengeri csata. Egy párisi lapban most Jules Roche kö-

zöl érdekes számítás arról, mennyibe kerül a Japán-orosz háború az oroszoknak. A porosz-német háború idején egy-egy francia katona napi költsége tíz frank volt. az orosz-török háborúban egy-egy orosz katona ugyanennyibe került a cárnak. Ma már ennyi pénz egy katona ellátására, felszerelésére, szállítására háborúban nem elég. A költség legalább is a másfel-szeresére emelkedett. A hadiköltség annál nagyobb, mennél nagyobb a különbség egy hadsereg békeletszáma és hadiallománya között. Oroszországban ez a különbség igen nagy. A cárnak a most folyó háborúban legalább is 300.000 emberre van szüksége Mandzsuriaiban. Ennek a seregnek napi költsége legalább is ötödfélmillió korona: a mi nem is sok, mert. Franciaországban például 1871 január havában a háború naponként tíz millió koronájába került. Nagyon megeshetik, hogy Orosz-oroszának is lesz ekkora a napi számlája és ez a drága mulatsága a francziákat ugyancsak közelről érdekli, mert a Matin kimutatása szerint tizenegy milliárd frank francia pénz van Oroszországban elhelyezve, már pedig a drága háború éppenséggel nem javítja meg a muszka adós fizetőképességét. A francia tőkésék kára az orosz papírok értékének csökkenésével már is kitesz egy félmilliárd frankot. A háborúban már ideig elpusztult három nagy hadihajóval Oroszországnak nyolcvan millió koronája veszett el. Nagyon érthető, ha a cárnak nincs valami virágos kedve.

— **„Magyar nők a nemzet nagy napjaiban”** című munka jelent meg közelebb. Egy darab történet ez a XIX. század első feléből egész az abszolút korszak megszűnéséig. A nemzet életét érintő események nem ujak benne, de teljesen új, mert így együtt még soha sehol nincsenek összegyűjtve a magyar nőkre vonatkozó adatok. A szerző, mintha a mai események hatása alatt írta volna meg művét, mikor a nemzet újból nyelveért küzd. Bevezetésében szól a nemzet mai nőihez a nevelés és családról; majd ismerteti a nemzeti ébredés korszakát s az akkori vezérszerepet vivő nők lelkes küzdelmét a magyar nyelv megteremtéséért. Ezután az öntudatra ébredt nemzet küzdelmében mutatja a fáradságot nem ismerő honleányok működését. Ezek után ismét az 1848/49-iki nagy napok hősnőit szerepelteti, elmeséli, hogyan teljesítették akkor anyai, hitvesi, honleányi kötelességeiket, mint vitytak oroszlanokként, hogy szenvedtek vertanu halált, túrték megbotozást, börtönt — a hazáért. Végül bemutatja azt az ádáz elleneszenvet, mellyel az elnyomatás korszakában is nyíltan hirdettek magyar művelőket. — Egy darab kulturtörténet ez a mű, melyet minden művelt magyar olvasónak ismerni kell. Elkötes és jellemrajz, melyet minden magyar anya megnyugvással nyujthat oda serdülő leányának. Szórakoztató olvasmány, mely minden olvasó-egyletnek kerestett könyvévé leend. Tankönyv, melynek egyetlen leányintézet könyvtárából sem szabad hiányoznia. — Az érdekes mű megrendelhető a szerzőnél Hegedűs János anyakönyvi felügyelőnél, Nagybeeskereken. Fűzve 4 korona, diszkötésben 6 korona.

— **Kakas Márton.** Hétről-hétre a vidám képek és elmes apróságoknak egész tömegével mulattatja olvasóit a Kakas Márton, s művészeinek minden vonása, iróniak minden betűje a jó ízlés szigorú cenzuráján megy keresztül. A legújabb szám első oldalára Linek Lajos festett egy komorságban is mosolyra indító képet a magyar delegáció hazatéréséről. Ez a rajz voltaképpen elmes paródiája Meissonier híres képének, a mely az Oroszországban megvert napoleoni sereg hazatérését ábrázolja s a ki emlékszik az eredetire bizonyára meg fogja becsülni a paródiái művészi tökéletességét. A másik színes kép, egy vidám farsangi jelenet, a Bér Dezső előkelő művészetének fog elismerést szerezni. A többi kép közül kiválik Ház Miklós két rajza, a mely újabb bizonyosságul szolgál e fiatal művész ritka talentumának. A lap irodalmi része csillogó tarka keret gyanánt fogja körül a képeket s minden sorából el-mésség és jókedv sugárzik.

— **A magyar társadalom és a magyar ipar-pártolás** cím alatt Sugár Ottó, a „Honi Ipar” felelős szerkesztője épp oly érdekes, mint tanulságos könyvecskét adott ki. A szerző az avatott bíráló elemzésével mondja el véleményét az iparpártolás kérdéséről és az aktuális példák egész özönével bizonyítja, hogy az iparpártolás kérdése egy szervezett társadalmi akció erőyes megindítása nélkül el nem képzelhető. A szervezés munkája nem lehet öletszerű. azt a szakértelem minden fegyverével bíró szervezet végezheti csak, amely a kereskedelmi elem bevonásával gyakorlati hasz- not tud biztosítani a hazai iparnak. Ez a szervezet, mely az Országos Iparpártoló Szövetség nevet viselheti,

megfogja teremteni a közönség körében az általános hangulatot a magyar ipar pártolására, bizonyos populáris aruismet fog terjeszteni, amelylyel a közönség megóvhatja magát a magyar ipar köntösebe bujtatott külföldi iparcikkéktől. A magyar ipar érdekeiben meg-teremtett hangulat megadja majd a magyar kereskedők-nek a lökést a magyar iparpártolásra, kiknek az Ipar-pártoló Szövetség több irányban pozitív hasznot fog nyujtani áldozatkészségükért. Nem cselünk itt bővebben vázolni a könyvecske tartalmát, de melegen figyelmebe ajánlhatjuk a magyar olvasóközönségnek, mert a szerző a hazaszeretet sovínizmusát összhangzásba tudja hozni a közgazdasági gyakorlat szabályaival. A könyvecske, mely a „Honi Ipar” kiadásában jelent meg, minden jobb könyvkereskedésben kapható.

— **Henczegés.** A.: Mióta olvastam, hogy az utasokat, a vendéglőkben rendszeren ajnek idején lopják meg, a pénzemet a vánkosom alá szoktam tenni. — Ön szintén?
B.: Oh nem! Én nem tudok aludni, ha a fejem alja nagyon magas!

— **Neumann M.** kolozsvári férfi-fiu-, gyer-mek- és leánykaruhák telepének redkivül izlés-sel és csinnal összeállított árjegyzéke megjelenven, fel-hívjuk olvasóink figyelmét ezen Erdély legelső ruhatele-pének lapunk utolsó oldalán látható hirdetésére és ajánljuk, hogy ruhaszükségletének beszerzése előtt kér-jen e czeigtől árjegyzéket, mely kívánatra ingyen és bér-mentve küldetik. Ezen árjegyzékeknek könynyen érthető és ábrákkal illusztrált mértékveteli utasítása alapján ruhaszükségletét bárki könnyyen és gyorsan fedezheti.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** az fedezze meg szükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A czég idei árjegyzéket, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen ár-jegyzék az általános ismert világhírű, kitűnő mag-vakou kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágudonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvény társaság könyvnyomdájában.

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

állami és közigazgatási tisztviselők, katona tiszték, hivatalnokok és nyugdíjasok, 2-től 15 évre. leg több esetben kezes nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta circa kilencz kor. fizetendő. Megkereséseknél közleendő állás, évi törzs-fizetés, szolgálati, születési idő és menyii összegü a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.

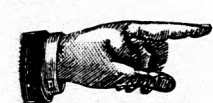
Ugyszintén olcsó kamatu törlesztéses jelzálog kölcsönök gyorsan elintéztetnek.

Minden irányban a legnagyobb diskreczió bizto-sítottatik. — Válaszra bélyeg melléklendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL és SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET
KOLOZSVÁRT, Király-utca 16. sz.
20 7-52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

tavaszi bevásárlásért

Budapestre és Bécsbe mentem, amiért üzle-tem egész márczius hó 10-ig zárva lesz.
Tisztelettel

1-2

TELEGDÍ ÁRPÁDNÉ

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek ki-
szolgálva,

Kérjen mindenki

saját érdekében

Valódi Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

Pénzkölcsönt

szerez papoknak, katonatiszteknek, egyéves önkénteseknek, magán és államtisztviselőnek, nyugdíjasoknak, ugyszintén kereskedők és iparosoknak kezessel és kezes nélkül, valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legmáltányosabban és gyorsan, olesó kamattal és legesekelelyebb törlesztéssel 1 évtől 50 évig terjedhető időre is, kézzalógra azonnali folyósítás mellett. (Válaszbélyeg.)

LAUFFER és SÁMUEL
BUDAPEST, V. Váci-körút 23. szám.
75 7-*

INGYEN kapja márczius hóban bárki a Gajári Ödön szerkesztésével megjelenő

„AZ UJSÁG“

független politikai naplapot, a ki már most, ha csak egy hónapra is, beküldi az előfizetési összeget április hó 1-től számítva, azzal a kötelezettséggel, hogy májusban és júniusban is fogja járni a lapot.

AZ UJSÁG husvétii ajándékát, a gyönyörűen illusztrált „Az én Kortársam“ című Mikszáth-Albumot, minden fél éves előfizető megkapja, szintugy minden előfizető, a ki negyedévre fizet elő, de kötelezi magát a következő negyedévre is az előfizetési összeget beküldeni vagy a ki havonként fizet elő, de kötelezi magát havonként AZ UJSÁG-ra legalább fél évig előfizetni:

AZ UJSÁG főmunkatársai:

Herczeg Ferencz, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Mikszáth Kálmán, Kenedi Géza.

Előfizetési árak: 1 óra — — — — 2 kor. 40 fill.
1/4 évre — — — — 7 „ — „

Megrendelő ezim:

„AZ UJSÁG“ kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54.

Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, de sokkal ezészerűbb az előfizetési összeget már most, ha csak egy hónapra is április 1-től a kiadóhivatalhoz beküldeni, mert ebben az esetben a fentiek szerint amugy is egész hónapon át, márcziusban ingyen küldi a kiadóhivatal a lapot.

Sz. 5288—1903. tkkvi.

Hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegyében lévő Asszonynepe és Magyar-Bagó községek telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. t.-cz., az 1889. XXXVIII. t.-cz. és az 1891. XIII. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a tjkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis 1904. évi aug. hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem

hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis 1904. évi augusztus hó 31-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16.

§-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket ezen telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis az 1904. évi aug. hó 31-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításakor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket ezen telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságtól. Nagyenyeden, 1903. évi augusztus hó 27-én.

Weiner,
kir. albiró.

110 2-3

Magyarnak **Pécs.**

Németnek **Bécs.**

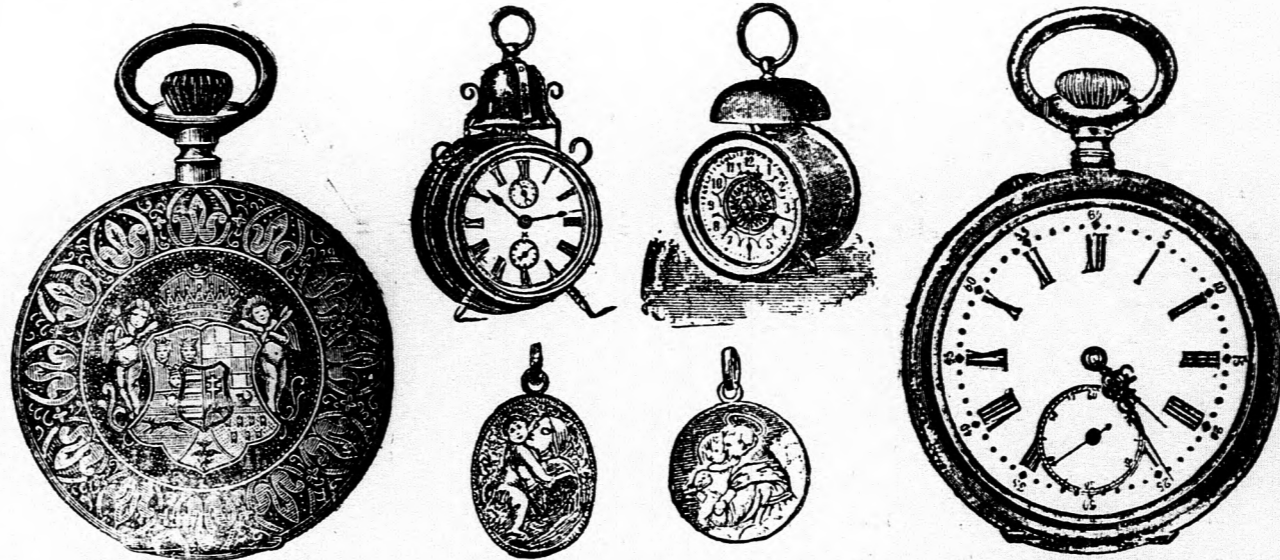
Aranygyűrűk! Esküvői ajándékok!

Legjobb és pontosan járó arany és ezüst zsebórákat szállít

SCHÖNWALD IMRE

PÉCSETT 245. ékszergyáros és órásmester. PÉCSETT 245.

Tessék árjegyzéket kérni, mely sok új és finom órákat, gyűrűket és egyéb ékszer-tárgyakat tartalmaz.

Rákóczi kurucz valódi ezüst remontoir óra 5 évi jótállással 7 frt.

44 6-40

Összes kávé fajokat leszállított áron ajánlom.

Mint bizományos a legkitünőbb magyar zománczolt bádgedény gyárnak, oly előnyös árakat értem el, hogy a márvány zománczú legegészebb főző-edényeket felére leszállított áron adhatom el; bárki egy kis csupor vételével (8 kr.) meggyőződhetik az előnyös vétel felől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2 kupás 28 kr., legujabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra“ kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen olesók: 90 krtól fölfelé — ugyszinte más nemű zománczos edényekhez hasonló olesó áron nagy kiválasztásban ajánlok.

A legjobbknak ismert hatású keserűvíz 2—3 napig tart „Ferencz József“ keserűvíz nálam kapható, ugyszintén az alábbi ásványvizek friss töltésben:

Borszéki borvíz, Bikszádi, Bilinyi, Budai (Ferencz József, Loser János horgony jegyű), Előpatoki, Giesshübli, Karlsbadi, Krondorfi, Levicoi, Margit, Marienbadi, Salvátor, Selters, Sztojka, Szobránczi, Parádi keserű, Parádi Arzenes.

A híres Regemburgi állat-táppor, melynek használata által az állatok betegségtől megvédve étvágyuk, erejük javul. Tehenek jobb és több tejet adnak, jobb kedvűek lesznek; disznóknak szarvasmarháknak juhoknak igen ajánlható biztos óvszer. Eredeti olmozott csomagokban nálam kapható.

Saját gyártmányú sodrony-fonataimat ajánlom mint legczélsebbet, legolesőbbet, legártósabbat, bármiféle kerítéshez, ugy szintén önozott tüskés sodronyt legolesőbb árban.

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Rézgállé. Vermorell permetezők, Raffia szőlőkötöző legolesőbb árban, kékkő szőlő és növények permetezésére leszállított áron.

Korona tyukszem és borkeményedés elleni legjobb tapasz kizárólagos árusítója.

Legjobb hírnevű vizimalmi lésztek raktára.

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉS.ZV.-TÁRS.

NAGYENYED.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyomdai kivitelben. Továbbá postacsomag és üveg-cimkéket, pecsetjegyeket, ragjelzőket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőzopapírokat, és mindennemű gyógyyszerészeti nyomtatványokat, könyv- és könyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage)

u. m.: közönséges és hajlított dobozokat stb.

gyógyeszközök, cukrászok és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és cselezési csomagolására első ártan szállít.

LÉBER GYULA

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 12. sz.

Telefon 439.

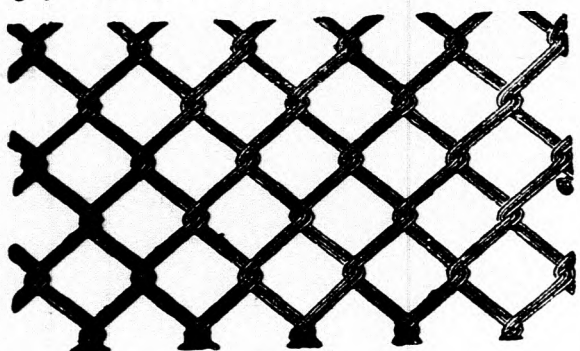
Több kiállításon kitüntetve.

Első erdélyi sodrony-szövetfontat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára.

OLCSÓ KERITÉSEK.

Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, úgymint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfonatait, disz-kerítéseit és diszkapuit,

továbbá pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamara ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfontattal való bevonását, áthányó rosták szén, koks, kavics, föld és porond válogatáshoz, szikrafogó eséplő és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) stb. 27 6-52

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Első erdélyi műköszörűde gőzerőre.

KOLLER JÓZSEF

KOLOZSVÁR, Malom-utca 8.

Szállítok és javításra elvállalok mindennemű a fodrász- és borbély-ipar körébe tartozó eszközöket, gépeket és szerszámokat.

Valódi angol borotvákat, első rendű hajvágó ollókat, haj és szakálvágó gépeket, hajsütő vasakat finom kivitelben, köszörűleket.

Az általam szállított, javított és köszörült szerszámok jóságáért annyival inkább vállalhatok teljes jótállást, mert a munkát magam vezetem s számos évig külföldön a legelső műköszörűlekben szerzett s bizonyítványal is igazolható alapos szakismeretem és kiváló összeköttetésem révén a legmészebbben megígértem is reményem van megelégedésre megfelelhetni Midőn még megemlítem, hogy minden 10 darabot meghaladó megrendelést bérmentve szállítok, kerem egyuttal szives partfogását.

Kiváló tisztelettel

KOLLER JOZSEF

24 7-52

Sürgőnyezim: **Koller Kolozsvár.**

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 100.000 korona.

Eltfogad betéteket évi 5%-ra.

Előnyös kölcsönt nyújt betáblázásra.

Kereskedelmi váltókat 6%-al számítol le.

Váltókölcshont 6 1/2%-ra ad.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

Kristály gőzmosó intézet

Kolozsvárt.

A modern technika legcélszerűbb mosó és vasaló gépeivel felszerelve, tisztán szappannal és vízgőz hozzájárulásával **legszebben** mossa és vasalja úgy a férfi, mint a női fehérneműket, mintha csak **ujjonnan** a gyárból kerülőnek ki.

Gyors kiszolgálás, méltányos árak.

Nagyenyed és vidéke részére képviselve:

Vajna Miklós

divatkereskedő által.

Ugyanott árjegyzékek is kaphatók.

28 14-20

David Wenczel

hangszerkészítő Kolozsvárt.

RAKTÁRA:

Az összes réz, fa, fuvós és vonós hangszereknek és azok mindenféle alkatrészeinek.

Gramophon és Gramophon lemezek kaphatók.

Nagy javító műhely.

112 2-10

Udvari és Társa

kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart **új kocsikból**, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsit lakirozást, bélést kívánat szerint **Kívánatra árjegyzéket küld.**

Használt

kocsit

becserél.

23 14-100

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig irántunk tanúsított nagyszűsű partfogását jövőre kérve, mély tisztelettel

UDVARI és Társa

KOLOZSVÁRT, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)

Új pénzintézet!!

Az ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK és TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

működését 200.000 korona alaptőkével

1904. január 1-én,

Nagyenyeden, Főtér 14. szám alatt megkezdette.

Célja: olcsó kölcsönök nyújtása

földbirtokosoknak,

gazdáknak,

kereskedőknek,

iparosoknak stb.

kötvényekre vagy váltókra, rövidebb vagy hosszabb idejű törlesztésre.

Régi kölcsönöket előnyös kamat mellett konvertál.

Betéteket elfogad naptól-napig 5% kamatozás mellett.

Minden a bank és takarékpénztár üzletkörébe tartozó ügyekben felvilágosítással szívesen szolgál.

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK és TAKARÉKPÉNZTÁR részvénytársaság igazgatósága. 13 15-15

Hivatalos órák hétköznapokon:

D. e. 9-12., d. u. 3-5-ig.

Feltűnő eredmény!

T. cz.

Van szerencsém értesíteni hogy **háziilag készítenő igen jó**

likörök és rumok

előállítására kitűnő francia likör és rum aromákat hozok forgalomba, melyeket 1 liter likör vagy rum készítéséhez való adagokban árusítok.

Készítése: gyors, olcsó és tiszta.

Használati utasítás minden üvegen rajta van

Burger Frigyes

drogueria és illatszerek kereskedése

KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér.

- Allasch,
- Anisette,
- Ananás,
- Baraczk,
- Chartreuse,
- Kömény,
- Maraschino,
- Vanillia,
- Benedictiner,
- Császárkörte,
- Curacao,
- Kávé (Mocca)
- Rózsa,
- Rum Jamaika,
- Rum Ananász.

39 12-104

Vidékre díjtalan csomagolás!

Általános megelégedés!

Hirdetéseket!
felvesz a kiadóhivatal:
a Könyvnyomda Részvénytársaság.

Első rendű úri szabó.

KLEIN D. GYULAFEHÉRVÁRT.
(Az Európa szálloda mellett.)

Műhelyemben a jelen kor igényeinek teljesen megfelelő

férfi-divat

öltönyöket készítek. Szövetekből állandó készletet tartok nagy választékban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

64 3-52

EURÓPA SZÁLLODA
Gyulafehérvárt.

I. rangú szálloda 30 szobával, villamos világítás, kitűnő konyha, tiszta borok, remek ágyak, fürdőszobák, telefon, omnibusz minden vonatonál. — **Mérsékelt árak.**

Számos látogatásért eszedezik mély tisztelettel

62 9-50

HAAS VILMOS szállodás.

Platin és színes képek,

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

29 14-104

Elsőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legtökéletesebb kivitelben.

Platin és színes képek,

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

29 14-104

Gyár: NYERGES-UIFALU (Esztergom-m.) Sürgőnyezim: Eternit Budapest. Telefon 12-92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZABADALMA.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33. sz.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsiromány. — Kérjen ismertetést.

80 4-12

„Meteor“ védjegyű Linoleum és Borostyán
Padló-lackfesték
egyedül **Lázár Károlynál** kapható Nagenyeden.
Használjunk „Juno illatos“ kékítőt.
103 2-10

KRASSOWSKY R.

női és férfi divat üzlet

GYULAFEHÉRVÁR, Európa szálló mellett.

Ujjonnan berendezett, a jelenlegi viszonyoknak megfelelő elsőrangú

férfi és női divat-üzlet

ahol a legjobb minőségű áruk kaphatók u. m. kész női és gyermek felsők, selyem, gyapjú és mosó női ruhakelmék, selyem és batist blous kelmék, Ernyők, derékfűzők, keztük, kalapok, függöny, szőnyeg, férfi- és női fehérművek, pipere-czikkék, belésaruk és min-tene szakmába vágó divat-czikkék a legjobban és legolcsóbban beszerezhetők. Vidéki megrendelőink részére minták és árjegyzékek ingyen küldetnek. Valamint meghívottunk rendelkezésükre áll Kolozsvári főköntözésműhely női konfekciósüzlet szintén a t. ez. közönség szives figyelmébe ajánlom. 65. 4-52

Baruch Bencze

butorraktára, kárpitos és diszitó műhelye
NAGYENYED.

Van szerencsém a helyi és vidéki n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

KÁRPITOS, DISZITÓ

és minden e szakmába vágó munkát elvállalok és azokat jutányosan, a legnagyobb pontossággal eszközölöm. Raktáron tartok szalon, ebédlő és hálószoba garnitúrákat, ugyszintén hajlított butor és felszereléseket.

Kérem tehát a t. Czimet, kegyeskedjék az ilyen munkák teljesítésével is megbizni és meg fog győződni, hogy minden tekintetben b. megelegedésére reá fogok szolgálni.

49 6-50

Alázatos tisztelettel
BARUCH BENCZE.

Klaszovitt György

szijgyártó, nyerges, táskás és bőröndös
KOLOZSVÁRT.

Jó és szép munkaért és haladást előbb szóró kitértetve

Nagy raktár kész hámok és nyergekben, ugyszintén utazótáskák és bőröndök, Plaidzsákok, esernyő és bot-tartók, uti toilette táskák, minden forma és nagyságban, puskatokok, vadász táskák, gamásni, töltenyővek, vadász-székerek és minden előforduló bőr- és csakis saját gyártmányaim óriási választékban.

Téli és nyári lótakarók és lóhálók, az egész lóra és külön csak a fejre (legyek ellen).

Minden előforduló bőr- és csakis saját gyártmányaim óriási választékban.

Mindenféle takarít- és bőrápoló szerekben nagy raktár.

Póstaí megbízásokat gyorsan és pontosan teljesítek.
18 7-52

Baumann Arnold

gőzerőre berendezett asztalosárugyára
GYULAFEHÉRVÁRT.

T. Cz.

Szives figyelmébe ajánlom azt, hogy eddigi

nagy butorraktáramban

60 teljesen berendezett szalon, ebédlő, hálószoba stb. barmikor megtekinthető. — E vidék legnagyobb szőnyeg-raktára szalon- és futószőnyegekben, nálam található nem kevesebb nagy raktár hajlított székben. — Divanyok nagy választékban teljesen készen kaphatók. Kárpitos és diszitó-műhelyem kiváló szakértelmű munkaerővel van ellátva.

Ajánlom egyidejűleg saját készítményű galv. aczélsodrony ágybetét és kocsiléseimet. — Temetkezési intézetem a legmagasabb igényeknek is teljesen megfelelően van berendezve, mindenkör 100 sőt több koporsót tartok raktáron, köztük egy díszes üvegkocsit. Mar a 100 koronát meghaladó temetésenél új talabányu s hygienikus szempontból kiváló előnyvel bíró légfertőtlenítő készülékemet (desinfections-apparat) ingyen adom használatra.

Felvallalom épület, butor, portál, bolt és gyógyszer-tárak berendezését; javítási s minden szakmába vágó munkálatokat. Mindennemű mázólo munkák gyorsan és izlésen készíttetnek el.
97 3-52

Kalap, nyakkendő és fehérművek.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint Nagenyeden, Fötér 3 szám alatt létező

férfi, fiu és gyermek kész-ruhák

valamint férfi divat üzletben **a farsangi és téli** idényre mindenféle különlegességek teljes választékban megérkeztek. Ugyszintén

saját szabóműhelylyel

rendelkezem, hol a mai kornak megfelelő szabást tartok, kinek munkája minden magas izlésű igénynek megfelel.

Továbbá raktáron tartok dus választékban mindenféle hazai és valódi angol gyapjú szövetekeket, férfi-, fiu- és gyermek-ruhákat, városi bundákat, valamint elismert **jó minőségű, kizárólag kézimunka**, hazai gyártmányu női-, férfi-, fiu- és gyermek czipőket.

Becsés pártfogását kéri teljes tisztelettel

BERKOVITS BÉLA

426 19-*

NAGYENYED), Fötér 3. szám.

Szolid árak és pontos kiszolgálás.

Cs. és kir. udvari
szállító

NEUMANN M.

Szerb kir. udvari
szállító.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér.

A tavaszi és nyári idényre

ajánl tavaszi és nyári öltönyöket, átmeneti kabátokat (Double-Úlster, Raglán), tavaszi felsőket (überzieher), Havelok ujjakkal és ujjak nélkül. Gazdasági kabátok szövételéssel. — Fekete szalon és frak öltönyöket.

Nagy választék fiu és leánygyermek- és fiu-öltönyben.

Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő, ha a gyermek korát, a kívánt szint és árt velem közlik.

38 6-52